

Cultura Clàssica I

Codi: 100015

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502758 Humanitats	OB	2	1

Professor/a de contacte

Nom: Antonia Riskey Madrid

Correu electrònic: antonia.riskey@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

En finalitzar l'assignatura, l'estudiant ha de ser capaç de:

- Interpretar la cultura clàssica.
- Aplicar els coneixements adquirits, de caràcter històric, institucional, literari i cultural a l'anàlisi d'un text.
- Analitzar el procés de transmissió textual i la formació de les llengües romàniques.
- Comentar fragments de textos dels principals gèneres literaris clàssics i indicar-ne les característiques principals.
- Identificar la presència de la tradició clàssica en la cultura europea.

Competències

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els processos històrics en què s'inscriu la cultura contemporània.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar la reutilització dels motius clàssics en nous contextos
2. Aplicar els coneixements històrics, institucionals, culturals i literaris al comentari de textos.
3. Criticar les adaptacions cinematogràfiques de les llegendes mitològiques clàssiques.
4. Enumerar conceptes de la cultura clàssica que han perviscut fins a la societat contemporània
5. Expressar-se de manera correcta, organitzada i adequada en una conversa o una presentació oral.
6. Identificar els resultats, a diversos nivells, de la projecció del món clàssic en la cultura occidental en les diferents èpoques i territoris.
7. Identificar les fonts grecoromanes en què s'han inspirat artistes i literats al llarg de la història.
8. Interpretar el context material i cultural de transmissió dels textos antics.
9. Relacionar els mites contemporanis amb l'antiguitat clàssica.
10. Resumir característiques d'un text escrit en funció dels propòsits comunicatius.
11. Valorar la recepció del pensament i de la història del món clàssic a Occident.

Continguts

UNITAT 1: INTRODUCCIÓ.

- 1.1. Geografia i cronologia.
- 1.2. Què són els clàssics? Què és la tradició?
- 1.3. Quins són els clàssics la transmissió dels quals estudiarem?

· LECTURA OBLIGATÒRIA: Ítalo Calvino (2009), *Por qué leer a los clásicos*, Madrid: Siruela.

UNITAT 2: EL LLIBRE, EL MERCAT EDITORIAL I LES BIBLIOTEQUES A L'ANTIGUITAT.

- 2.1. Suports d'escriptura i disciplines.
- 2.2. Evolució de el llibre.
- 2.3. El mercat editorial:
 - 2.3.1. Escriptors i agents editorials.
 - 2.3.2. El públic receptor.
- 2.4. Arxius i biblioteques.

· LECTURA OBLIGATÒRIA: Selecció de textos clàssics.

UNITAT 3: EL PROCÉS DE TRANSMISSIÓ DES DE L'EDAT MITJANA FINS ALS NOSTRES DIES.

- 3.1. El procés de transmissió dels textos: on, com i per què.
- 3.2. *Scriptoria* medievals.
- 3.3. Renaixement carolingi.
- 3.4. Renaixement del segle XII.
- 3.5. Humanisme.
- 3.6. El desenvolupament de la impremta.
- 3.7. Dibuix i fotografia.

3.8. L'era digital.

· CINEFÒRUM: Eichinger, B. (productor) i Annaud, J-J. (Director) (1986), *El nom de la rosa*, Alemanya: Coproducció Alemanya de l'Oest (RFA) -França-Itàlia; Constantin Film / ZDF / Cristaldifilm / Radiotelevisione Italiana / Les Films Ariane / France 3 Cinéma.

UNITAT 4: LA LLEGENDA D'ALEXANDRE.

4.1. Vida d'Alexandre.

4.2. Mitificació d'Alexandre.

4.4. Fonts clàssiques.

4.5. Transmissió i recreació del personatge: primer heroi èpic d'occident.

4.6. Alexandre a l'actualitat.

· CINEFÒRUM: Borman, M., Kilik J., Smith I., Schuely, T., Stone, O. (producers) i Stone, O. (director) (2004), *Alexandre el Gran*, Estats Units: Warner Bros Pictures / Intermèdia Films.

UNITAT 5: LA REBEL·LIÓ D'ESPÀRTAC.

5.1. Successos històrics.

5.2. Testimonis clàssics de l'episodi.

5.3. Significació de l'episodi al llarg de la història.

5.4. Espàrtac en l'actualitat.

· LECTURA OBLIGATÒRIA: Howard Fast (2003), *Espartaco*, Barcelona: Edhasa. Primera edició: 1951.

Metodologia

L'assignatura és presencial. L'estudiant haurà de realitzar un treball continuat al llarg del curs. L'assistència a les lliçons magistrals li servirà per contextualitzar les diferents lectures proposades al llarg del curs.

Hi haurà diferents seminaris on es comentaran lectures i pel·lícules relacionades amb els continguts treballats a classe.

Per bé que no hi haurà control d'assistència a les classes, la considerem fonamental a l'hora de poder superar amb èxit l'assignatura.

Els estudiants hauran de realitzar un treball de curs sobre algun aspecte del programa de l'assignatura, en grup, que sigui demostratiu dels continguts impartits i estudiats. Aquest treball es defensarà oralment.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	30	1,2	1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11
Comentari i discussió de lectures i pel·lícules	6	0,24	2, 3, 5, 8, 10
Tipus: Supervisades			
Treball en grup i exposició oral	31,5	1,26	2, 5, 7, 8, 10, 11
Tipus: Autònomes			
Estudi i treball personal	35	1,4	2, 4, 7, 8, 9
Lectures complementàries	11	0,44	2, 8, 11
Lectures obligatòries	25	1	2, 8, 11
Visionat de pel·lícules	4	0,16	3, 11

Avaluació

AVALUACIÓ CONTINUADA

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

PERCENTATGE DE CADA PART:

40%: Prova amb preguntes de resposta breu i d'assaig (UNITATS 1, 2 i 3). Setmana 8.

40%: Prova amb preguntes de resposta breu i d'assaig (UNITATS 4, 5 i 6). Setmana 16.

20%: Defensa del treball de curs sobre algun aspecte del programa. Setmanes 14 i 15.

AVALUACIÓ ÚNICA.

En la data destinada a realitzar la prova d'avaluació es realitzaran tres proves:

- Prova teòrica: es contestarà un qüestionari de preguntes curtes i concretes (40%).
- Prova teòrica: es desenvoluparà una pregunta llarga d'un dels temes proposats i estudiats durant el curs (40%).
- Prova pràctica de comentari d'un text (20%).

NOTES MOLT IMPORTANTS

- La presentació d'un sol exercici exclou la possibilitat de ser avaluat com a No Presentat/No avaluable (NP).
- Només es podrà fer la mitjana si la qualificació global de les proves és igual o superior a 4.
- Només es podrà RECUPERAR un 40% del total de l'assignatura.
- Qualsevol particularitat o excepció a aquesta normativa haurà de rebre prèviament el vistiplau del professor.
- Les proves no realitzades el dia establert es realitzaran durant el període de recuperació, sempre amb l'evidència d'un justificant mèdic.
- En determinades circumstàncies es podrà valorar si l'estudiant pot presentar-se a millorar la qualificació final. Sempre caldrà que parli prèviament amb el professorat, atès que la prova final NOMÉS està orientada a recuperar alguna de les parts suspeses (màxim 40%) i no pas a millorar la nota obtinguda al llarg del curs.

- Recuperació de l'avaluació única: el model de l'examen de recuperació tindrà el mateix format que l'examen previ amb dues proves teòriques i una pràctica.

PLAGI

- En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a un variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

DOCÈNCIA VIRTUAL O HÍBRIDA

- En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposició oral sobre un tema determinat pel professor i treballat en equip	20%	4,5	0,18	5, 7, 8, 9
Prova amb preguntes de resposta breu i d'assaig	40%	1,5	0,06	1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Prova amb preguntes de resposta breu i d'assaig	40%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA GENERAL

- AGHION, Irène ET AL. (1997). *Guía iconográfica de los héroes y dioses de la antigüedad*, Madrid: Alianza.
- BEARD, Mary (2013). *La herencia viva de los clásicos*, Barcelona: Crítica.
- BEARD, Mary (2016). *SPQR: Una historia de la Antigua Roma*, Barcelona: Crítica.
- CALVINO, Italo (2009). *Por qué leer a los clásicos*, Madrid: Siruela.
- CHRISTOL, Michel (1991). *De los orígenes de Roma a las invasiones bárbaras*, Madrid: Akal.
- CODOÑER, Carmen (ed.) (1997). *Géneros literarios latinos*, Salamanca: Universidad de Salamanca. Servicio de Publicaciones.
- CODOÑER, Carmen (ed.), (1997). *Historia de la literatura latina*, Madrid: Cátedra.
- CURTIUS, Ernst Robert (1978). *Literatura europea y edad media latina*, México: Fondo de Cultura Económica. 2 vols.
- FAST, Howard (2003) [1951¹]. *Espartaco*, Barcelona: Edhasa.

- GRIMAL, Pierre (2008). *Diccionari de mitologia grega i romana*, Barcelona: Edicions de 1984.
- GRIMAL, Pierre (2005). *Historia de Roma*, Barcelona: Paidós.
- GRIMAL, Pierre (1999) *La civilización romana. Vida, costumbres, leyes, artes*, Barcelona: Paidós,
- HACQUARD, Georges ET AL. (2000). *Guía de la Roma Antigua*, Madrid: Atenea.
- HIGHET, Gilbert (1954). *La tradición clásica*, México: Fondo de Cultura Económica. 2 vols.
- JENKINS, Richard (ed.) (1995). *El legado de Roma. Una nueva valoración*, Barcelona: Crítica.
- JENKINS, Richard (2015). *Un paseo por la literatura de Grecia y Roma*, Barcelona: Crítica.
- JERPHAGNON, Lucien (2007). *Historia de la Roma antigua*, Barcelona: Edhasa. Ensayo histórico.
- JONES, Peter (2013). *Veni, uidi, uici. Hechos, personajes y curiosidades de la antigua Roma*, Barcelona: Crítica.
- LANE FOX, Robin (2007). *Alejandro Magno. Conquistador del mundo* (Maite Solana, trad.). Barcelona: El Acantilado.
- LANE FOX, Robin (2007). *El mundo clásico. La epopeya de Grecia y Roma*, Barcelona: Crítica.
- ORDINE, Nuccio (2017). *Clàssics per a la vida*, Barcelona: Quaderns Crema.
- PALMER, Leonard Robert (1984). *Introducción al latín*, Barcelona: Planeta.
- REYNOLDS, Leighton D. - WILSON, Nigel G. (1986). *Copistas y filólogos*, Madrid: Gredos.
- RUZÉ, Françoise - AMOURETTI, Marie-Claire (2000). *El mundo griego antiguo: de los palacios cretenses a la conquista romana*, Madrid: Akal.
- VON ALBRECHT, Michael (1997). *Historia de la literatura romana*, Barcelona: Herder. 2 vols.

RECURSOS EN XARXA

<http://pagines.uab.cat/classichum/>

<http://www.culturaclasica.com>

<http://interclassica.um.es>

<http://www.xtec.cat/~sgiralt/>

Programari

Ningú.